

Οι εορτασμοί της Ιεράς Συνόδου για τη μνήμη του Αγίου Φωτίου του Μεγάλου

[Αυτοκέφαλες Εκκλησίες](#) / [Εκκλησία της Ελλάδος](#)

Μετά πάσης εκκλησιαστικής λαμπρότητος εορτάστηκε και εφέτος η μνήμη του εν Αγίοις Πατρός ημών Φωτίου του Μεγάλου, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, τον οποίον τιμά κατ' εξοχήν η Ιερά Σύνοδος και οι Θεολογικές Σχολές Αθηνών και Θεσσαλονίκης.

Χθες το πρωί, Παρασκευή 6 Φεβρουαρίου 2026, αρχικώς τελέστηκε στο Καθολικό της Ιεράς Μονής Κοιμήσεως της Θεοτόκου Πεντέλης ο Όρθρος και η Θεία Λειτουργία, ιερουργούντων των ορισθέντων υπό της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτών Χαλκίδος κ. Χρυσοστόμου, Μεσογαίας και Λαυρεωτικής κ. Νικολάου και Φλωρίνης, Πρεσπών και Εορδαίας κ. Ειρηναίου.

Μετά το τέλος της Θείας Λειτουργίας, πραγματοποιήθηκε η καθιερωμένη, κατά

την ημέρα αυτή, σύσκεψη των μελών της Ιεράς Συνόδου με τους Καθηγητές και τους λοιπούς διδάσκοντες στις Θεολογικές Σχολές των Πανεπιστημίων Αθηνών και Θεσσαλονίκης, στο Διορθόδοξο Κέντρο της Εκκλησίας της Ελλάδος, το οποίο στεγάζεται σε χώρους της Ιεράς Μονής Κοιμήσεως της Θεοτόκου Πεντέλης.

Στον εορτασμό παρέστησαν ο επικεφαλής του Γραφείου του Οικουμενικού Πατριαρχείου εν Αθήναις Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λαοδικείας κ. Θεοδώρητος, ο Εκπρόσωπος του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας στην Αθήνα Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γουινέας κ. Γεώργιος, ο Έξαρχος του Παναγίου Τάφου στην Αθήνα Πανοσιολογιώτατος Αρχιμανδρίτης κ. Ιερώνυμος, οι Σεβασμιώτατοι Συνοδικοί Μητροπολίτες και ο Αρχιγραμματεύς της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος, Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Σκιάθου κ. Ιωάννης.

Παρέστησαν επίσης οι Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Πειραιώς κ. Σεραφείμ και Περιστερίου κ. Γρηγόριος, οι Πανιερώτατοι Μητροπολίτες Θερμοπυλών κ. Ιωάννης, Καθηγούμενος της Ιεράς Μονής Κοιμήσεως της Θεοτόκου Πεντέλης, και Κορωνείας κ. Παντελεήμων, οι Θεοφιλέστατοι Επίσκοποι Τανάγρας κ. Απόστολος, Αχελώου κ. Νήφων, Χριστουπόλεως κ. Βαρνάβας, Επιδαύρου κ. Νικόδημος και Ταλαντίου κ. Θεολόγος.

Παρόντες ήταν ακόμη ο Αντιπρότανης του Εθνικού και Καποδιστριακού

Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Χρήστος Καραγιάννης, ο Αντιπρύτανης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Νικόλαος Μαγγιώρος, οι Κοσμήτορες των Θεολογικών Σχολών Αθηνών και Θεσσαλονίκης κ. Εμμανουήλ Καραγεωργούδης και Αιδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος π. Αθανάσιος Γκίκας, αντίστοιχα, οι Πρόεδροι των τεσσάρων Τμημάτων των Θεολογικών Σχολών, καθώς και ο Πρόεδρος του Ακαδημαϊκού Συμβουλίου της Ανωτάτης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Αθηνών κ. Αθανάσιος Καψάλης.

Μετά την προσευχή έλαβαν τον λόγο ο Αντιπρόεδρος της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος, Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος, οι Κοσμήτορες των Θεολογικών Σχολών Αθηνών και Θεσσαλονίκης και ο Πρόεδρος του Ακαδημαϊκού Συμβουλίου της Ανωτάτης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Αθηνών, οι οποίοι ευχήθηκαν στον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμο, με την ευκαιρία της επετείου συμπληρώσεως 18 ετών από της αναρρήσεώς του στον Αρχιεπισκοπικό Θρόνο.

Της συσκέψεως προέστη ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμος, ο οποίος κηρύσσοντας την έναρξη, μεταξύ άλλων, ανέφερε: «Η Χάρις του Θεού μάς αξιώνει και εφέτος να τιμήσουμε την ακτινοβόλο μορφή του εν Αγίοις Πατρός ημών Φωτίου του Μεγάλου, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως και Προστάτου της Ιεράς ημών Συνόδου. Ο Άγιος Φώτιος, κορυφαίος εκπρόσωπος της πνευματικής αναγεννήσεως του ενάτου αιώνα, υπήρξε ο δημιουργός του βυζαντινού κλασικισμού, όπως χαρακτηριστικά αναφέρει και ο Paul Lemerle, στο μέτρο που ο κλασικισμός αυτός αντιπροσωπεύει μέσα στους κόλπους του Χριστιανισμού τόσο ένα πολιτισμό, όσο και μία περί ανθρωπισμού ηθική. Και εδώ ακριβώς βρίσκεται ο πυρήνας της παιδαγωγικής σκέψεως του Μεγάλου Φωτίου.

Ο πολιτισμός και η ηθική μέσα από το πρίσμα της Χριστιανικής πίστεως και ζωής μπορούν να διαπλάσσουν και να διαμορφώσουν την ανθρώπινη προσωπικότητα, ώστε να αποκτήσει φρόνηση, ακεραιότητα, ευθύτητα, σοφία, σύνεση. Αυτή η μορφή παιδαγωγικής δεν είναι εύκολη υπόθεση. Χρειάζεται κατάρτιση, σπουδή, επιμονή, υπομονή, διάκριση, αγάπη. Όμως, καθώς γράφει ο Ιερός Φώτιος στην περίφημη επιστολή του προς τον Βούλγαρο Ηγεμόνα Βόριδα, “Πόνους ελπίδες νευρούσι, και πόνοι τίκτουσιν ελπίδας”. Στους μόχθους δηλαδή, δίνουν δύναμη οι ελπίδες, και οι μόχθοι ελπίδες γεννούν.

Στους κόπους και την αγωνία της παιδαγωγίας δίνει δύναμη η ελπίδα για την σωστή διαπαιδαγώγηση και τον εξανθρωπισμό του ανθρώπου, και οι μόχθοι που καταβάλλονται γι’ αυτόν τον σκοπό γεννούν την ελπίδα, χωρίς την οποία δυσκολεύεται ο άνθρωπος να διαπαιδαγωγηθεί και να διαπαιδαγωγήσει με το φως της Χριστιανικής εμπειρίας και την πρόταση της ευαγγελικής βιοτής».

Θέμα της εφετινής συσκέψεως ήταν «Παιδαγωγικά μηνύματα του ιερού Φωτίου στη σύγχρονη εποχή» και Εισηγήτρια η Ελλογιμωτάτη κ. Βασιλική Μητροπούλου, Καθηγήτρια Παιδαγωγικών και Διδακτικής του Τμήματος Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Η εισήγηση ανέδειξε την επικαιρότητα των λόγων του Αγίου Φωτίου, οι οποίοι προοικονομούν θεμελιώδεις αρχές της σύγχρονης Γνωστικής Ψυχολογίας και Νευροεπιστήμης. Η ανάλυση κατέδειξε ότι οι επισημάνσεις του Αγίου για την «οδό προς μάθηση» μέσω των αισθήσεων ταυτίζονται με το μοντέλο της αισθητηριακής μνήμης, ενώ η αναγνώριση της υπεροχής της εικόνας έναντι του λόγου βρίσκει την πλήρη επιστημονική της επικύρωση στη Θεωρία της Διπλής Κωδικοποίησης. Μέσα από αυτή τη διεπιστημονική προσέγγιση, αποδείχθηκε ότι η οξυδέρκεια του ιερού Φωτίου στην κατανόηση των μηχανισμών πρόσληψης και επεξεργασίας της πληροφορίας παραμένει επιστημονικά έγκυρη και απόλυτα συμβατή με τα σημερινά δεδομένα της εκπαιδευτικής ψυχολογίας.

Υπογραμμίστηκε επίσης η βαθιά συνάφεια των παραινέσεων του Αγίου με τις σύγχρονες θεωρίες της Συναισθηματικής Νοημοσύνης και της Κοινωνικής Μάθησης. Οι θέσεις του για τον αυτοέλεγχο, την καταλλαγή και τη δύναμη του προτύπου στη διαπαιδαγώγηση, επιβεβαιώνονται από τη νευροβιολογική κατανόηση του θυμού και τη θεωρία της μίμησης προτύπων. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στο μοντέλο της «πειθαρχίας με αγάπη», όπου η πατρική ανοχή και η ενσυναίσθηση, όπως τις περιέγραψε ο Μέγας Φώτιος, αποτελούν το θεμέλιο για τη μετάβαση από την εξωτερική επιβολή στην εσωτερική αυτορρύθμιση. Έτσι, ο λόγος του Αγίου αναδείχθηκε ως ένα διαχρονικό εργαλείο για την καλλιέργεια

υγιών σχέσεων και την ισορροπημένη ψυχοκοινωνική ανάπτυξη του παιδιού στη σύγχρονη εποχή.

Μετά την εισήγηση, η κ. Βασιλική Μητροπούλου απάντησε σε ερωτήσεις, ενώ διατυπώθηκαν και τοποθετήσεις. Ακολούθως, ο Μακαριώτατος παρέθεσε γεύμα προς τιμήν των Ελλογιμωτάτων Καθηγητών των Θεολογικών Σχολών.

Φωτογραφίες: Χρήστος Μπόνης